

Acton Harry Burrows, Introduction: The Philosophy of Punishment, w: The Philosophy of Punishment. A Collection of Papers, red. Harry Burrows Acton, Macmillan, London 1969, s. 9-38.

Adamski Franciszek, Rodzina. Wymiar społeczno-kulturowy, Uniwersytet Jagielloński, Kraków 2002.

Adaszewska Marta, Z zagadnień środków zabezpieczających. Ujęcie problemu w kontekście dyskusji o aktualnych reformach polskiego prawa karnego, niepublikowana praca magisterska pod kierunkiem Jarosława Utrat-Mileckiego, IPSiR UW, 13.11.2014 r.

Agamben Giorgio, Homo sacer. Suwerenna władza i nagie życie, tłum. Mateusz Salwa, Prószyński i S-ka, Warszawa 2008.

Alternatywy pozbawienia wolności w polskiej polityce karnej, red. Jan Skupiński i in., Scholar, Warszawa 2009.

American Exceptionalism in Crime and Punishment, red. Kevin R. Reitz, Oxford University Press, Oxford-New York 2018.

American Friends Service Committee, Struggle for Justice, Hill and Wang, New York 1972.

Amielańczyk Krzysztof, Crimina publica. O podstawowych aspektach rzymskiej kultury penalnej, w: Z dziejów afektu penalnego, red. Jarosław Utrat-Milecki, Oficyna Naukowa, Warszawa 2014, s. 178-210.

Analiza i oceny funkcjonowania systemu dozoru elektronicznego w Polsce w latach 2013-2017, red. Tomasz Przesławski i in., C.H. Beck, Warszawa 2020.

Andrejew Igor, Lernell Leszek, Sawicki Jerzy, Prawo karne Polski Ludowej. Zarys części ogólnej, Wydawnictwo Ministerstwa Sprawiedliwości, Warszawa 1950.

Andrews Marcellus, Punishment, Markets and the American Model: An Essay on a New American Dilemma, w: The Use of Punishment, red. Seán McConville, Willan Publishing, Cullompton 2003, s. 116-148.

Aubanel Christophe, Mémoires sur les peines et le système pénitentiaire, Paris 1842.

Banach-Gutierrez Joanna, Polityka karna Unii Europejskiej: wspólne normy minimalne odnoszące się do kar, w: Racjonalna sankcja karna w systemie prawa, red. Anna Muszyńska, Piotr Góralski, Euro Prawo, Warszawa 2019, s. 87-98.

Baszkiewicz Jan, Nowy człowiek, nowy naród, nowy świat. Mitologia i rzeczywistość rewolucji francuskiej, PIW, Warszawa 1993.

Bean Philip, Punishment. A Philosophical and Criminological Inquiry, Martin Robertson, Oxford 1981.

Beccaria Cesare, O przestępstwa i karach, tłum. Emil Stanisław Rappaport, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1959.

Beccaria Cesare, O przestępstwach i karach, tłum. i opracowanie Emil Stanisław Rappaport, wstęp Stefan Leleń, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2014.

Becker Gary Stanley, Ekonomiczna teoria zachowań ludzkich, tłum. Helena Hagemeyerowa, Krzysztof Hagemeyer, PWN, Warszawa 1990.

Beckett Katherine, Murakawa Naomi, Mapping the Shadow State. Toward an Institutionally Capacious Approach to Punishment, "Theoretical Criminology. An International Journal" 2012, t. 16,

nr specjalny: Theorizing Punishment's Boundaries, red. Kelly Hannah-Moffat, Mona Lynch.  
<https://doi.org/10.1177/1362480612442113>

Bentham Jeremy, Hard Labour Bill, w: Eighteenth Century Penal Theory, red. James Heath, Oxford University Press, Oxford 1963, s. 223-225.

Bentham Jeremy, Wprowadzenie do zasad moralności i prawodawstwa, tłum. Bogdan Nawroczyński, PWN, Warszawa 1958.

Berman Harold J., Prawo i rewolucja. Kształtowanie się zachodniej tradycji prawnej, tłum. Stefan Amsterdamski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1995.

Beyond Criminology. Taking Harm Seriously, red. Paddy Hillyard, Christina Pantazis, Steve Tombs, Dave Gordon, Pluto Press, London 2004.

Bieńkowska Ewa, Pokrzywdzony i sprawca przestępstwa, w: System prawa karnego, t. 1: Zagadnienia ogólne, red. Andrzej Marek, C.H. Beck, Warszawa 2010, s. 315-413.

Bieńkowska Ewa, Sprawiedliwość naprawcza wyzwaniem dla prawa karnego XXI wieku, w: Prawo karne jutra - między pragmatyzmem a dogmatyzmem, red. Wojciech Zalewski, C.H. Beck, Warszawa 2018, s. 159-174.

Bieńkowska Ewa, Środki zabezpieczające, w: Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz, red. Genowefa Rejman i in., C.H. Beck, Warszawa 1999, s. 1243-1246.

Bieńkowska Ewa, Wiktymologia. Zarys wykładu, Zrzeszenie Prawników Polskich, Warszawa 2000.

Błachnio-Parzych Anna, The EU Legislation on Protection of Financial Markets against Market Manipulation and its Implementation in Polish Law, w: EU Criminal Law and Policy, Values, Principles and Methods, red. Christopher Harding, Joanna Banach-Gutierrez, Routledge, London-New York 2017, s. 233-244

Błachnio-Parzych Anna, Zbieg odpowiedzialności karnej i administracyjno-karnej jako zbieg reżimów odpowiedzialności represyjnej, Wolters Kluwer, Warszawa 2016.

Błachut Janina, Gaberle Andrzej, Krajewski Krzysztof, Kryminologia, Arche, Gdańsk 2000.

Bojarski Marek, Giezek Jacek, Sienkiewicz Zofia, Prawo karne materialne. Część ogólna i szczególna, LexisNexis, Warszawa 2004.

Bombardini Antonio, De carcere et antiquo ejus usus ad haec usque tempora deducto tractatus (Pars prima), apud Manfré, Patavii (Padwa) 1713.

Bradbury Charles, A True Relations of the Remarkable Work of God upon James and Walter White, Two Brothers who Were Executed in Thursday April the 20<sup>th</sup>

1758, London, T. Pickstone, Eighteenth Century Collections Online, Gale Group 1758.

Braithwaite John, Crime, Shame and Reintegration, Cambridge University Press, Cambridge 1999.

Brudner Alan, Punishment and Freedom. A Liberal Theory of Penal Justice, Oxford University Press, Oxford-New York 2009. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199207251.001.0001>

Buchała Kazimierz, Zoll Andrzej, Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz do art. 1-116 Kodeksu karnego, Zakamycze, Kraków 1998.

Budyn-Kulik Magdalena, Kryteria poczytalności i niepoczytalności - przyszłość winy jako przesłanki odpowiedzialności. Perspektywa prawno-karna i psychologiczna, w: Prawo karne jutra - między pragmatyzmem a dogmatyzmem, red. Wojciech Zalewski, C.H. Beck, Warszawa 2018, s. 137-158.

Budziński Stanisław, Myśli do ułożenia Nowego Prawa Karnego w formie projektu z motywami, Nakład i Druk S. Orgelbranda, Warszawa 1865

Budziński Stanisław, Wykład porównawczy prawa karnego, Drukarnia Jana Jaworskiego, Warszawa 1868.

Bugajski Zygmunt, Więzienieoznawstwo, cz. II: Systemy więzienne, Dom Karny, Rawicz 1925.

Bugajski Zygmunt, Wykład więzienieoznawstwa, wyd. 2, Drukarnia Działu Pracy Więzienia Karnego, Warszawa 1927.

Burzyński Paweł, Ustawowe określenie sankcji karnej, Wolters Kluwer, Warszawa 2008.

Canton Rob, Probation. Working with Offenders, Routledge, New York-London 2011.

Carbasse Jean-Marie, Histoire du droit pénal et de la justice criminelle, PUF, Paris 2014.

<https://doi.org/10.3917/puf.carba.2014.01>

Christie Nils, Crime Control as Industry. Towards Gulags Western Style, Routledge, London-New York 2000.

Christie Nils, Dogodna ilość przestępstw, tłum. Monika Płatek, PSEP, Warszawa 2004.

Christie Nils, Granice cierpienia, tłum. Lech Falandysz, Wiedza Powszechna, Warszawa 1991.

Clemmert David, The Prison Community, Holt, Reinhart and Winston, New York 1940.

Conquergood Dwight, Śmiertelny teatr. Przedstawienie, kara i kara śmierci, tłum. Edward Maliszewski, w: Kara w nauce i kulturze, red. Jarosław Utrat-Milecki, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2009, s. 179-209.

Consedine Jim, Sprawiedliwość naprawcza. Przywrócenie ładu społecznego, tłum. Michał Wołodźko, Kacper Gradoń, PSEP, Warszawa 2004.

Contemporary Social Evils, red. David Utting, przedmowa Nicholas Timmins, Joseph Rowntree Foundation, The Policy Press University of Bristol, Bristol 2009.

Courtois Gérard, La vengeance chez Aristote et Sénèque à la lumière de l'anthropologie juridique, "Archives de philosophie de droit", t. 28: Philosophie pénale, red. Michel Villey, Sirey, Paris 1983, s. 29-66.

Coyle Andrew, Fair Helen, Jacobson Jessica, Walmsley Roy, Imprisonment Worldwide. The Current Situation and Alternative Future, Policy Press, London 2016.

<https://doi.org/10.46692/9781447331766>

Czy i jakie więzienia są potrzebne. Rozważania na tle zagadnień współczesności. Księga rocznicowa z okazji 25 lat Polskiego Towarzystwa Penitencjarnego, red. Piotr Stępnia, Tomasz Kalisz, Wojciech Zalewski, Wydawnictwo Uniwersytetu Adama

Mickiewicz, Uniwersytet Gdański, Polskie Towarzystwo Penitencjarne, Poznań-Gdańsk-Wrocław-Kalisz 2016.

Daems Tom, Making Sense of Penal Change, Oxford University Press, Oxford-New York 2008.

<https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199559787.001.0001>

Dawidziuk Ewa, Kosylo Andriy, Niełacznia Maria, Dożywotnie więzienie na wokandzie Trybunału Strasburskiego, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2020.

<https://doi.org/10.31338/uw.9788323542612>

Dedieu Jean-Pierre, Inkwizycja, tłum. Grażyna Wójcik, Thesaurus Press, Wrocław 1993.

Demleitner Nora V., Collateral Sanctions and American Exceptionalism, w: American Exceptionalism in Crime and Punishment, red. Kevin R. Reitz, Oxford University Press, Oxford-New York 2018, s. 487-525. <https://doi.org/10.1093/oso/9780190203542.003.0012>

Doob Anthony N., Penal Optimism: Understanding American Mass Imprisonment from a Canadian Perspective, w: American Exceptionalism in Crime and Punishment, red. Kevin R. Reitz, Oxford University Press, Oxford-New York 2018, s. 121-180.

Douglas Mary, Czystość i zmaza, tłum. Marta Bucholc, PIW, Warszawa 2007.

Doyle James F., Justice and Legal Punishment, w: The Philosophy of Punishment. A Collection of Papers, red. Harry Burrows Acton, Macmillan, London 1969, s. 159-171.

Droit pénal et politique de l'ennemi, red. Jean-François Dreuille, "Jurisprudence. Revue critique", numéro spécial, Université Savoie Mont Blanc 2015.

Duff Anthony R., Punishment, Communication and Community, Oxford University Press, Oxford 2001. <https://doi.org/10.1093/oso/9780195104295.001.0001>

Durelle-Marc Yann-Arzel, La peine de la flagellation au début du XIX siècle: Lanjuinais et l'évolution de la philosophie pénale, w: La dimension historique de la peine, 1810-2010, red. Yves Jeanclos, Economica, Paris 2013, s. 124-141.

Durkheim Émile, O podziale pracy społecznej, tłum. Krzysztof Wakar, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012.

Easton Susan, Piper Christine, Sentencing and Punishment. The Quest for Justice, Oxford University Press, New York-London 2016. <https://doi.org/10.1093/he/9780198744825.001.0001>

Eck Bernard, La lapidation dans la Grèce antique: une peine institutionnelle?, w: La dimension historique de la peine, 1810-2010, red. Yves Jeanclos, Economica, Paris 2013, s. 15-40.

Eglash Albert, Creative Restitution - A Broader Meaning for an Old Term, "Journal of Criminal Law, Criminology and Police Science" 1958, vol. 48, z. 6, s. 619-622. <https://doi.org/10.2307/1140258>

Eighteenth Century Penal Theory, red. James Heath, Oxford University Press, Oxford 1963.

Elias Norbert, O procesie cywilizacji, tłum. Tadeusz Zabłudowski, Kamil Markiewicz, W.A.B., Warszawa 2011.

Evans Robin, The Fabrication of Virtue: English Prison Architecture, 1750-1840, Cambridge University Press, Cambridge 1982.

Falandysz Lech, W kręgu kryminologii radykalnej, Wiedza Powszechna, Warszawa 1986.

- Feeley Malcolm M., Simon Jonathan, The New Penology: Notes on the Emerging Strategy of Corrections and its Implications, "Criminology" 1992, nr 30(4), s. 449-474.  
<https://doi.org/10.1111/j.1745-9125.1992.tb01112.x>
- Felczak Joanna, Polski system penitencjarny. Racjonalizacja kosztów, Difin, Warszawa 2014.
- Filar Marian, Dekryminalizacja i jej efekty, "Nowe Prawo" 1975, nr 2.
- Filar Marian, Ustawy adrenaliną pisane, w: Prawo i ład społeczny. Integralnokulturowa analiza zagadnienia racjonalności, red. Jarosław Utrat-Milecki, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2011, s. 327-332.
- Filar Marian, Współczesne kultury penalne, w: Kulturowe uwarunkowania polityki kryminalnej, red. Marian Filar, Jarosław Utrat-Milecki, Oficyna Naukowa, Warszawa 2014, s. 43-54.
- Flatau-Kowalska Aleksandra, Środki zabezpieczające w prawie karnym, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1956.
- Fleisher Mark, Lost Youth and the Futility of Deterrence, w: The Use of Punishment, red. Seán McConville, Willan Publishing, Cullompton 2003, s. 89-115.
- Foucault Michel, Gry władzy, tłum. Tadeusz Komendant, "Literatura na Świecie" 1988, nr 6.
- Foucault Michel, Nadzorować i karać. Narodziny więzienia, tłum. Tadeusz Komendant, Aletheia, Warszawa 1998.
- Franssen Vanessa, EU Criminal Law and Effet Utile: A Critical Examination of the Union's Use of Criminal Law to Achieve Effective Enforcement, w: EU Criminal Law and Policy, Values, Principles and Methods, red. Christopher Harding, Joanna Banach-Gutierrez, Routledge, London-New York 2017, s. 84-110.
- Friedland Paul, Seeing Justice Done. The Age of Spectacular Capital Punishment in France, Oxford University Press, Oxford 2012. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199592692.001.0001>
- Gaillac Henri, Les maisons de correction 1830-1945, Cujas, Paris 1991.
- Garçon Évelyne, Peltier Virginie, Droit de la peine, Litec-LexisNexis, Paris 2010.
- Gardocki Lech, Kryminalizacja i dekryminalizacja w polskim ustawodawstwie karnym w latach 2006-2011. Wybrane zagadnienia, w: Nauki penalne wobec szybkich przemian socjokulturowych: księga jubileuszowa Profesora Mariana Filara, t. 2, red. Andrzej Adamski i in., Adam Marszałek, Toruń 2012, s. 351-362.
- Gardocki Lech, Prawo karne, wyd. 18, C.H. Beck, Warszawa 2013.
- Gardocki Lech, Zagadnienia teorii kryminalizacji, PWN, Warszawa 1990.
- Gardocki Lech, Zarys prawa karnego międzynarodowego, PWN, Warszawa 1985.
- Garland David, Punishment and Modern Society. A Study in Social Theory, Clarendon, Oxford 1991.  
<https://doi.org/10.7208/chicago/9780226922508.001.0001>
- Garland David, The Culture of Control. Crime and Social Order in Contemporary Society, Oxford University Press, Oxford 2001. <https://doi.org/10.7208/chicago/9780226190174.001.0001>
- Geremek Bronisław, Świat opery żebraczej, PIW, Warszawa 1989.

Gibbons Don C., *The Criminological Enterprise. Theories and Perspectives*, Prentice-Hall Inc. Englewood Cliffs, New Jersey 1979.

Gierowski Józef, Paprzycki Lech K., Środki zabezpieczające: umieszczenie w zamkniętym odpowiednim zakładzie psychiatrycznym, w zakładzie karnym, w zakładzie zamkniętym dla sprawców przestępstw przeciwko wolności seksualnej popełnionych w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych, albo skierowanie takich sprawców na leczenie ambulatoryjne, w: *System prawa karnego*, t. 7: Środki zabezpieczające, red. Lech K. Paprzycki, C.H. Beck, Warszawa 2012, s. 119-249.

Giętkowski Radosław, *Kara ograniczenia wolności w polskim prawie karnym*, Wolters Kluwer, Warszawa 2007.

Goffman Erving, *Instytucje totalne: o mieszkańcach szpitali psychiatrycznych i mieszkańcach innych instytucji totalnych*, tłum. Olena Waśkiewicz, Jacek Łaszczyński, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Sopot 2011.

Goffman Erving, *Piętno: rozważania o zranionej tożsamości*, tłum. Aleksandra Dzierżyńska, Joanna Tokarska-Bakir, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2005.

Gordon Maria, *Psychologia w służbie resocjalizacji*, w: *Czy i jakie więzienia są potrzebne. Rozważania na tle zagadnień współczesności. Księga rocznicowa z okazji 25 lat Polskiego Towarzystwa Penitencjarnego*, red. Piotr Stępnia, Tomasz Kalisz, Wojciech Zalewski, Wydawnictwo Uniwersytetu Adama Mickiewicza, Uniwersytet Gdański, Polskie Towarzystwo Penitencjarne, Poznań-Gdańsk-Wrocław-Kalisz 2016, s. 241-263.

Gorringer Timothy, *God's Just Vengeance. Crime, Violence and Rethoric of Salvation*, Cambridge University Press, Cambridge 1996. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511627934>

Gorringer Timothy, *Kultura, kara i pokuta*, w: *Z dziejów afektu penalnego*, red. Jarosław Utrat-Milecki, Oficyna Naukowa, Warszawa 2014, s. 235-258.

Góralski Piotr, *Środki zabezpieczające w polskim prawie karnym*, Euro Prawo, Warszawa 2015.

Górny Jerzy, *Penitencjarystyka. Główne problemy wykonania kary pozbawienia wolności w rozwoju historycznym*, Służba Więzienna, Warszawa 1981.

Grover Kelly, *The Gaol. The Story of Newgate-London's Most Notorious Prison*, John Murray, London 2008.

Günsberg Patrick S., *Exploring the Case for Criminalisation of Business Cartels in Europe*, w: *EU Criminal Law and Policy. Values, Principles and Methods*, red. Christopher Harding, Joanna Banach-Gutierrez, Routledge, London-New York 2017, s. 187-211.

Haag Ernest van den, *Punishing Criminals. Concerning a Very Old and Painful Question*, Basic Books, New York 1975.

*Handbook on Restorative Justice*, red. Dennis Sullivan, Larry Tifft, Routledge, London-New York 2008.

Hart Herbert L.A., *Punishment and Responsibility. Essays in the Philosophy of Law*, Clarendon, Oxford 1968.

Hinton Samuel, *The Connection Between Ubuntu Indigenous Philosophy and the Gacaca Judicial Process in Rwanda*, "US-China Educational Review B" 2015, vol. 5, nr 1, s. 392-397  
<https://doi.org/10.17265/2161-6248/2015.06B.005>

Hirsch Andreas von, *Doing Justice. The Choice of Punishment. Report of the Committee for the Study of Incarceration*, przedmowa Charles E. Goodell, wstęp Willard Gaylin, David J. Rothman, Hill and Wang, New York 1976.

Hirsch Andreas von, *Proportionate Sentences. A Desert Perspective*, w: *Principled Sentencing. Readings on Theory and Policy*, red. Andreas von Hirsch, Andrew Ashworth, wyd. 2, Hart Publishing, Oxford 2004, s. 168-179.

Hirsch Andreas von, *Seriousness, Severity and the Living Standard*, w: *Principled Sentencing. Readings on Theory and Policy*, red. Andreas von Hirsch, Andrew Ashworth, wyd. 2, Hart Publishing, Oxford 2004, s. 191-197.

Hirsch Andreas von, *The Project of Sentencing Reform*, w: *Sentencing and Sanctions in Western Countries*, red. Michael Tonry, Richard S. Frase, Oxford University Press, Oxford 2001, s. 405-420.  
<https://doi.org/10.1093/oso/9780195130539.003.0012>

Hobbes Thomas, *Lewiatan, czyli materia, forma i władza państwa kościelnego i świeckiego*, tłum. Czesław Znamierowski, PWN, Warszawa 1954.

Holmes Sophie, Soothill Keith, *Dangerous Offenders and Dangerousness*, w: *Handbook on Prisons*, red. Ivonne Jewkes, Willan Publishing, Cullompton 2008, s. 589-607.

Hołda Zbigniew, *Ustawa penitencjarna Republiki Federalnej Niemiec*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 1996.

Hudson Barbara, *Understanding Justice. An Introduction to Ideas, Perspectives and Controversies in Modern Penal Theory*, Open University Press, Buckingham-Philadelphia 2003.

Husak Douglas, *Overcriminalization. The Limits of Criminal Law*, Oxford University Press, New York 2008. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780195328714.001.0001>

*Izolacja sprawców przestępstw uznanych za niebezpiecznych dla społeczeństwa*, red. Ewa Dawidziuk, Jolanta Nowakowska, Rzecznik Praw Obywatelskich, Warszawa 2020.

Jagiełło Dariusz, *Zaliczenie okresu "zatrzymania" w Izbie wytrzeźwień na poczet kary. Uwagi praktyczne*, w: *Izby wytrzeźwień a prawa człowieka*, red. Teresa Gardocka, Jacek Sobczak, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2013, s. 122-131.

Jakubowska-Hara Jolanta, *Kara grzywny jako alternatywa pozbawienia wolności*, w: *Alternatywy pozbawienia wolności w polskiej polityce karnej*, red. Jan Skupiński i in., Scholar, Warszawa 2009, s. 59-98.

Jakubowska-Hara Jolanta, *Rola kary grzywny w polityce kryminalnej*, w: *Reformy prawa karnego. W stronę spójności i skuteczności*, red. Jarosław Utrat-Milecki, Oficyna Naukowa, Warszawa 2013, s. 104-115.

Jalava Jarkko, Griffiths Stephanie, Maraun Michael, *The Myth of the Born Criminal. Psychopaty, Neurobiology and the Creation of the Modern Degenerate*, University of Toronto Press, Toronto-Buffalo-London 2015. <https://doi.org/10.3138/9781442622937>

Janiszewska-Talago Elżbieta, *Szkoła antropologiczna prawa karnego w Polsce*, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1965.

Jankowski Henryk, *Zadania komisji kryminalno-biologicznej w stosunku do klasyfikacji więźniów*, "Przegląd Więziennictwa Polskiego" 1938, nr 3, s. 267-276.

Jasiński Jerzy, Punitivność systemów karnych (Kontynuacje), "Państwo i Prawo" 1984, nr 6.

Jasiński Jerzy, Punitivność systemów karnych. Rozważania nad zakresem, formami i intensywnością penalizacji, "Studia Prawnicze" 1973, z. 35.

Jewkes Yvonne, Johnston Helen, The Evolution of Prison Architecture, w: Handbook on Prisons, red. Yvonne Jewkes, Willan, Cullompton 2007, s. 179-180.

Johnstone Gerry, Restorative Justice. Ideas, Values, Debates, Willan Publishing, Cullompton 2002.

Julius Nicolaus Heinrich, Vorlesungen über Gefängnissskunde, Stuhr, Berlin 1828.

Kaczmarek Piotr, Politowicz Konrad A., Nowa podstawa ograniczenia wolności skazanych. Uwagi na tle zmian art. 169 § 3 k.k.w., "Probacja" 2012, nr 2, s. 123-129.

Kalisz Tomasz, Podstawy aksjologiczne i założenia funkcjonalne pracy skazanych na karę pozbawienia wolności, w: Czy i jakie więzienia są potrzebne. Rozważania na tle zagadnień współczesności. Księga rocznicowa z okazji 25 lat Polskiego Towarzystwa

Penitencjarnego, red. Piotr Stępnia, Tomasz Kalisz, Wojciech Zalewski, Wydawnictwo Uniwersytetu Adama Mickiewicza, Uniwersytet Gdański, Polskie Towarzystwo Penitencjarne, Poznań-Gdańsk-Wrocław-Kalisz 2016, s. 178-190.

Kant Immanuel, Krytyka praktycznego rozumu, tłum., wstęp i przypisy Jerzy Gałeczki, PWN, Warszawa 1984.

Kantorowicz Ernest H., The King's Two Bodies: A Study in Mediaeval Political Theology, Princeton University Press, Princeton 1957.

Kara w nauce i kulturze, red. Jarosław Utrat-Milecki, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2009.

Kelman Herbert C., Hamilton V. Lee, Crimes of Obedience, Yale University Press, New Haven-London 1989.

Kerchove Michel van de, Quand dire, c'est punir. Essai sur le jugement pénal, Facultés Universitaires Saint-Louis, Bruxelles 2005.

Kerner Hans-Jürgen, Sanktionsforschung. Pönologie, w: Günther Kaiser, Fritz Sack, Hartmut Schellhoss, Kleines Kriminologisches Wörterbuch, wyd. 3, C.F. Müller, Heidelberg 1993, s. 440-444.

Kleck Gary, Sever Brion, Punishment and Crime. The Limits of Punitive Crime Control, Routledge, New York-London 2018. <https://doi.org/10.4324/9781315142258>

Knell B.E.F., Capital Punishment, "British Journal of Criminology" 1965, vol. 5, nr 2, s. 198-207. <https://doi.org/10.1093/oxfordjournals.bjc.a048830>

Knepper Paul, Criminology and Social Policy, Sage Publications, Los Angeles-London- New Delhi-Singapore 2007. <https://doi.org/10.4135/9781446213902>

Konarska-Wrzošek Violetta, Dyrektywy wyboru kary w polskim ustawodawstwie karnym, Wydawnictwo UMK, Toruń 2002.

Konarska-Wrzošek Violetta, Racjonalna sankcja karna na czyny zabronione w systemie prawa - próba systemowej odpowiedzi, w: Racjonalna sankcja karna w systemie prawa, red. Anna Muszyńska, Piotr Góralski, Euro Prawo, Warszawa 2019, s. 99-108.

Konecki Janusz, Niepoczytalny sprawca czynu zabronionego w postępowaniu karnym, Difin, Warszawa 2015.

Koranyi Karol, Powszechna historia państwa i prawa, t. 3, PWN, Warszawa 1966.

Koźuchowski Alexander, O więzieniach, t. 1: O więzieniach zagranicznych, Drukarnia Łątkiewicza, Warszawa 1825.

Krajewski Krzysztof, Koncepcje kary celowej i środka zabezpieczającego na gruncie szkoły prawa karnego i kryminologii, w: System prawa karnego, t. 7: Środki zabezpieczające, red. Lech K. Paprzycki, C.H. Beck, Warszawa 2012, s. 12-20.

Krajewski Krzysztof, Kryminologiczne podstawy prawa karnego, w: System prawa karnego, t. 1: Zagadnienia ogólne, red. Andrzej Marek, C.H. Beck, Warszawa 2010, s. 99-140.

Krajewski Krzysztof, Pojęcie i istota środków zabezpieczających, w: System prawa karnego, t. 7: Środki zabezpieczające, red. Lech K. Paprzycki, C.H. Beck, Warszawa 2012, s. 3-8.

Król-Bogomińska Małgorzata, Zwalczanie karteli w prawie antymonopolowym i karnym, Scholar, Warszawa 2013.

Królikowska Jadwiga, Co socjologowie mówią o karze i punitivności?, w: Kara w nauce i kulturze, red. Jarosław Utrat-Milecki, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2009, s. 117-128.

Królikowska Jadwiga, Sędziowie o karze, karaniu i bezkarności. Socjologiczna analiza sędziowskiego wymiaru kary, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2020.

<https://doi.org/10.31338/uw.9788323540625>

Królikowska Jadwiga, Utrat-Milecki Jarosław, Kara kryminalna a ochrona rodziny. Analiza integralnokulturowa wybranych problemów penologicznych, w: Przemoc w rodzinie. Ujęcie interdyscyplinarne, red. Łukasz Wirkus, Paweł Kozłowski, Impuls, Kraków 2017, s. 25-63.

Królikowski Michał, Wiliński Paweł, Izydorczyk Jacek, Podstawy prawa karnego międzynarodowego, Wolters Kluwer, Warszawa 2008.

Krzymuski Edmund, System prawa karnego ze stanowiska nauki i trzech kodeksów, obowiązujących w Polsce. Część ogólna, Nakład Krakowskiej Spółki Wydawniczej, drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 1921.

Kuć Małgorzata, Indywidualizacja wykonywania kary pozbawienia wolności, Wydawnictwo KUL, Lublin 2007.

Kuhn André, Vuille Joëlle, La Justice Pénale. Les sanctions selon les juges et selon l'opinion publique, Presses polytechniques et universitaire romande, Lausanne 2010.

Kwieciński Adam, Wykonywanie kary pozbawienia wolności w systemie terapeutycznym, C.H. Beck, Warszawa 2017.

Lachowski Jerzy, Warunkowe przedterminowe zwolnienie w prawie polskim na tle ustawodawstwa państw Rady Europy, w: X lat obowiązywania kodeksu karnego wykonawczego, red. Stefan Lelental, Grażyna Szczygieł, Temida 2, Białystok 2009, s. 211-227.

- Lahti Raimo, Towards a Principled European Criminal Policy: Some Lessons from the Nordic Countries, w: EU Criminal Law and Policy, Values, Principles and Methods, red. Christopher Harding, Joanna Banach-Gutierrez, Routledge, London-New York 2017, s. 56-69.
- Lanjuinais Jean-Denis, La Bastonade et la Flagellation pénales, considérées chez les peuples anciens et chez les modernes, Baudoin, Paris 1815.
- Lappi-Seppälä Tapio, Explaining National Differences in the Use of Imprisonment, w: Resisting Punitiveness in Europe. Welfare, Human Rights and Democracy, red. Sonja Snacken, Els Dumortier, Routledge, London-New York 2012, s. 35-72.
- Lécuyer Yanick, Jurisprudence de la Cour Européenne des droits de l'homme, Hachette Supérieur, Vanves 2018.
- Lelental Stefan, Warunkowe przedterminowe zwolnienie, w: System prawa karnego, t. 6: Kary i środki karne. Poddanie sprawcy próbie, red. Mirosława Melezini, C.H. Beck, Warszawa 2010, s. 1064-1142.
- Lenin Włodzimierz Iljicz Lenin, Dzieła, t. 2, 25, 26, 31, Książka i Wiedza, Warszawa 1955.
- Lernell Leszek, Podstawowe zagadnienia penologii, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1977.
- Lévi-Strauss Claude, Smutek tropików, tłum. Aniela Steinberg, PIW, Warszawa 1960.
- Liszt Franz von, Der Zweckgedanke im Strafrecht, "Zeitschrift für die gesamte Strafrechtswissenschaft" 1883, nr 3. <https://doi.org/10.1515/zstw.1883.3.1.737>
- Lombroso Cesare, Człowiek-zbrodniarz w stosunku do antropologii, jursprudenccji i dyscypliny więziennej. Zbrodniarz urodzony, obłąkaniec zmysłu moralnego, tłum. Ludwik Popławski, t. 1-2, Warszawa 1891, t. 3: 1892.
- Louw Dirk J., The African Concept of Ubuntu and Restorative Justice, w: Handbook of Restorative Justice, red. Dennis Sullivan, Larry Tifft, Routledge, London-New York 2008, s. 161-173.
- McGowen Randall, The Well-Ordered Prison, England 1780-1865, w: The Oxford History of the Prison. The Practice of Punishment in Western Society, red. Norval Morris, David J. Rothman, Oxford University Press, Oxford-New York 1998, s. 71-99.  
<https://doi.org/10.1093/oso/9780195118148.003.0003>
- McGuire James, Understanding Psychology and Crime. Perspectives on Theory and Action, Open University Press, Berkshire 2004.
- Machel Henryk, Więzienie jako instytucja karna i resocjalizacyjna, Arche, Gdańsk 2003.
- McKenzie Andrea, Tyburn Martyrs. Execution in England 1675-1775, Habledon Continuum, London-New York 2007.
- McNeill Fergus, Community Sanctions and European Penology, w: European Penology?, red. Tom Daems, Dirk van Zyl Smit, Sonja Snacken, Hart Publishing, Oxford 2017, s. 171-191.
- McWilliams William, The English Probation System and the Diagnostic Ideal, "Howard Journal" 1986, vol. 36, nr 3, s. 121-126.
- Makarewicz Juliusz, Kodeks karny z komentarzem, wyd. 5, Ossolineum, Lwów 1938.

Makarewicz Juliusz, Polskie prawo karne. Część ogólna, Towarzystwo Nauczycieli Szkół Wyższych, Lwów-Warszawa 1919.

Makarewicz Juliusz, Prawo karne ogólne, Frommer, Kraków 1914.

Makarewicz Juliusz, Prawo karne. Wykład porównawczy z uwzględnieniem prawa obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej, Książnica Polska, Lwów-Warszawa 1924.

Makarewicz Juliusz, Wstęp do filozofii prawa karnego w oparciu o podstawy historyczno-rozwojowe, red. Alicja Grześkowiak, tłum. Katarzyna Jakubów, wstęp Genowefa Rejman, KUL, Lublin 2009.

Makowski Wacław, Podstawy filozofii prawa karnego, t. 1, Skład Główny E. Wende (z zapomogi Kasy pomocy dla osób pracujących na polu naukowym, im. D-ra I. Mianowskiego), Warszawa 1917.

Makowski Wacław, Prawo karne. Część ogólna, nakładem Gebethnera i Wolffa, Warszawa 1920.

Mangan Michael, Reprezentatywny, sceniczny, znaczący, publiczny, zbiorowy: spektakl na szafocie widziany inaczej, w: Kara w nauce i kulturze, red. Jarosław Utrat-Milecki, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2009, s. 210-226.

Martinson Robert, What Works? Questions and Answers about Prison Reform, "The Public Interest" 1974, nr 10, s. 22-54.

Mathiesen Thomas, Prison on Trial, wyd. 3, Water Side Press, Winchester UK 2006 (wyd. 1: 1990).

Matthews Roger, Doing Time. An Introduction to the Sociology of Imprisonment, wyd. 2, Palgrave Macmillan, London 2009.

Mears Daniel P., American Criminal Justice Policy. An Evaluation Approach to Increasing Accountability and Effectiveness, Cambridge University Press, Cambridge-New York 2010.  
<https://doi.org/10.1017/CBO9780511794858>

Meier Bernd-Dieter, Strafrechtliche Sanktionen, Springer, Berlin-Heidelberg-New York 2001.  
<https://doi.org/10.1007/978-3-662-10080-6>

Melezini Mirosława, Problemy reformy prawa karnego na tle ustawy z 13 czerwca 2019 r., w: Reforma prawa karnego w latach 2015-2019, red. Anna Muszyńska, Piotr Góralski, Euro Prawo, Warszawa 2020, s. 123-135.

Melezini Mirosława, Punitwność wymiaru sprawiedliwości karnej w Polsce w XX wieku, Temida 2, Białystok 2003.

Melezini Mirosława, Tendencje w polityce karnej po reformie prawa karnego z 2015 r., w: Racjonalna sankcja karna w systemie prawa, red. Anna Muszyńska, Piotr Góralski, Euro Prawo, Warszawa 2019, s. 123-135.

Melezini Mirosława, Sakowicz Andrzej, Kara pozbawienia wolności jako instrument polityki kryminalnej, w: X lat obowiązywania kodeksu karnego wykonawczego, red. Stefan Lelental, Grażyna B. Szczygiet, Temida 2, Białystok 2009, s. 77-90.

Melossi Dario, Controlling Crime, Controlling Society, Thinking about Crime in Europe and America, Polity Press, Cambridge UK 2008.

Melossi Dario, The Processes of Criminalisation of Migrants and the Question of the European Union as a "Land of Immigration", w: European Penology?, red. Tom Daems, Dirk van Zyl Smit, Sonja Snacken, Hart Publishing, Oxford 2017, s. 125-144.

Melossi Dario, Pavarini Massimo, *The Prison and the Factory* (40th Anniversary Edition). Origins of the Penitentiary System, Palgrave MacMillan, London 2017. <https://doi.org/10.1057/978-1-137-56590-7>

Mit represyjności albo o znaczeniu prewencji kryminalnej, red. Janina Czapska, Helmut Kury, Zakamycze, Kraków 2002.

Mittermeier Carl J., *Die Todesstrafe nach den Ergebnissen der wissenschaftlichen Forschungen der Fortschritte der Gesetzgebung und der Erfahrungen*, Heidelberg 1862.

Moczydłowski Paweł, *Przestępca na uwieczni: elektroniczny monitoring sprawców przestępstw, "Ius et Lex"*, Warszawa 2006.

Moore R.I., *The Formation of a Persecuting Society*, wyd. 2, Blackwell Publishing, Malden-Oxford-Carlton 2008.

Morgenstern Christine, *Remand Detention in Europe: Comparative and Pan-European Aspects as Elements of a Wider European Penology*, w: *European Penology?*, red. Tom Daems, Dirk van Zyl Smit, Sonja Snacken, Hart Publishing, Oxford 2017, s. 193-216.

Morrison Wayne, *Criminology, Civilization and The New World Order*, Routledge-Cavendish, Oxford-New York 2006.

Naab Erich, *Diabelskie kary*, tłum. Dariusz Bruncz, przekład przejrzał Jakub Ozimek, w: *Z dziejów afektu penalnego*, red. Jarosław Utrat-Milecki, Oficyna Naukowa, Warszawa 2014, s. 211-234.

Nawój-Śleszyński Aldona, *Perspektywy kompresji populacji więziennej w Polsce*, w: *Czy i jakie więzienia są potrzebne. Rozważania na tle zagadnień współczesności. Księga rocznicowa z okazji 25 lat Polskiego Towarzystwa Penitencjarnego*, red. Piotr Stępnia, Tomasz Kalisz, Wojciech Zalewski, Wydawnictwo Uniwersytetu Adama Mickiewicza, Uniwersytet Gdański, Polskie Towarzystwo Penitencjarne, Poznań- Gdańsk-Wrocław-Kalisz 2016, s. 124-140.

Ornowska Alicja, *Kara ograniczenia wolności*, Wolters Kluwer, Warszawa 2013.

Ornowska Alicja, *Transformacje pracy przymusowej jako kary kryminalnej*, w: *Z dziejów afektu penalnego*, red. Jarosław Utrat-Milecki, Oficyna Naukowa, Warszawa 2014, s. 295-333.

Ossowski Stanisław, *Z zagadnień struktury społecznej*, PWN, Warszawa 1968.

Paszukanis Evgienij Bronislavovič, *Ogólna teoria prawa a marksizm*, tłum. Ludwika Lisiakiewicz, PWN, Warszawa 1985.

Pavarini Massimo, *Conclusions: Contractual Reason and Disciplinary Necessity at the Basis of Punishment by Deprivation of Liberty*, w: Dario Melossi, Massimo Pavarini, *The Prison and the Factory* (40th Anniversary Edition). Origins of the Penitentiary System, Palgrave MacMillan, London 2017, s. 247-255. [https://doi.org/10.1057/978-1-137-56590-7\\_6](https://doi.org/10.1057/978-1-137-56590-7_6)

Penal Exceptionalism? *Nordic Prison Policy and Practice*, red. Thomas Ugelvik, Jane Dullum, Routledge, London-New York 2012.

Penalny populizm. *Perspektywa polityczna i społeczna*, red. Janina Czapska, Michalina Szafrńska, Daria Wójcik, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2016.

Peters Edward M., *Prison Before the Prison: The Ancient and Medieval Worlds*, w: *The Oxford History of the Prison. The Practice of Punishment in Western Society*, red. Norval Morris, David J. Rothman,

Oxford University Press, Oxford-New York 1998, s. 3-43.

<https://doi.org/10.1093/oso/9780195118148.003.0001>

Petit Jacques-Guy, *Ces peines obscures. La prison pénale en France 1780-1875*, Fayard, Poitiers 1990.

Petrażycki Leon, *O nauce, prawie i moralności. Pisma wybrane*, wybór Jerzy Licki, Andrzej Kojder, opracowanie Andrzej Kojder, PWN, Warszawa 1985.

Pilch Tadeusz, *Kara w wychowaniu*, w: *Kara w nauce i kulturze*, red. Jarosław Utrat-Milecki, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2009, s. 89-97.

Platon, *Prawa*, tłum. i oprac. Maria Maykowska, PWN, Warszawa 1960.

Płatek Monika, *Systemy penitencjarne państw skandynawskich*, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2007.

Polityczność przestępstwa. Prawo karne jako instrument marketingu politycznego, red. Piotr Zieliński, Kancelaria Sejmu. Biuro Analiz Sejmowych, Warszawa 2011.

Pomiankiewicz Jacek, *Więźniowie niebezpieczni a prawa osób pozbawionych wolności w polskim systemie penitencjarnym*, w: *Pozbawienie wolności - funkcje i koszty: księga jubileuszowa profesora Teodora Szymanowskiego*, red. Andrzej Rzepliński i in., Wolters Kluwer, Warszawa 2013, s. 719-740.

Porowski Michał, *Kamień i chleb (studium z dziedziny polityki penitencjarnej)*, IPSiR, Warszawa 1993.

Porowski Michał, *Społeczne inicjatywy na rzecz więźniów*, IPSiR, Warszawa 1991.

*The Postulates of Restorative Justice and the Continental Model of Criminal law As Illustrated by Polish Criminal Law*, red. Teresa Dukiet-Nagórska, Peter Lang, Frankfurt am Main 2015.

Potocki Ksawery (Xawery), *Uwagi do projektu ogólnego i szczególnego polepszenia stanu i administracji więzień w Królestwie Polskim*, sporządzony przez Deputację do tego wyznaczoną, Warszawa, 6 marca 1819 r. (nie zaznaczono wydawcy).

Pratt John, *Penal Populism*, Routledge, London-New York 2007.

<https://doi.org/10.4324/9780203963678>

Pratt John, *Punishment and Civilization. Penal Tolerance and Intolerance in Modern Society*, Sage, London 2002. <https://doi.org/10.4135/9781446216354>

Przesławski Tomasz, *Nowe założenia organizacji pracy więźniów*, w: *Czy i jakie więzienia są potrzebne. Rozważania na tle zagadnień współczesności. Księga rocznicowa*

*z okazji 25 lat Polskiego Towarzystwa Penitencjarnego*, red. Piotr Stępnia, Tomasz Kalisz, Wojciech Zalewski, Wydawnictwo Uniwersytetu Adama Mickiewicza, Uniwersytet Gdański, Polskie Towarzystwo Penitencjarne, Poznań-Gdańsk- Wrocław-Kalisz 2016, s. 191-199.

Rabinowicz Leon, *Adventures in Criminology*, Routledge, London-New York 1999.

Rabinowicz Leon, *Podstawy nauki o więziennictwie*, Gebethner i Wolff, Warszawa 1933.

Radbruch Gustav, *Der Überzeugungsverbrecher*, "Zeitschrift für die gesamte Strafrechtswissenschaft" 1924, nr 44. <https://doi.org/10.1515/zstw.1924.44.1.34>

Radzinowicz Leon, Toward a Pragmatic Position, w: Contemporary Punishment: Views, Explanations, and Justifications, red. Rudolph J. Gerber, Patrick D. McAnany, przedmowa Norval Morris, University of Notre Dame, Notre Dame-London 1972, s. 238-245.

Raine Adrian, The Anatomy of Violence. The Biological Roots of Crime, Vintage, New York 2014.  
<https://doi.org/10.1037/e569292014-001>

Ramsay Peter, A Political Theory of Imprisonment for Public Protection, w: Retributivism Has a Past. Has It a Future?, red. Michael Tonry, Oxford University Press, Oxford-New York 2011, s. 130-154.  
<https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199798278.003.0007>

Reinhold Józef, Środki zabezpieczające przeciw przestępcom polegające na przymusowym pozbawieniu wolności ze szczególnem uwzględnieniem trzech projektów ustawy karnych. Część szczególna, Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego pod zarządem Józefa Filipowskiego, Kraków 1913.

Rejman Genowefa, Wprowadzenie, w: Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz, red. Genowefa Rejman i in., C.H. Beck, Warszawa 1999, s. 3-20.

Rejman Genowefa, Z rozważań o karze, w: Kara w nauce i kulturze, red. Jarosław Utrat-Milecki, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2009, s. 39-45.

Resolution no 2 on The Social Mission of the Criminal Justice System "Restorative Justice", 26th Conference of European Ministers of Justice (Helsinki, 7-8 April 2005), MJU-26 (2005),  
<https://www.coe.int/en/web/human-rights-rule-of-law/mju26-2005-helsinki> data dostępu 30.01.2022.

Rękas Agnieszka, Mediacja w krajach UE i w Polsce, "Biuletyn Biura Studiów i Ekspertyz Kancelarii Sejmu", Warszawa 2003, s. 9-33.

Rhine Edward E., Taxman Faye S., American Exceptionalism in Community Supervision. A Comparative Analysis of Probation in The United States, Scotland, and Sweden, w: American Exceptionalism in Crime and Punishment, red. Kevin R. Reitz, Oxford University Press, Oxford-New York 2018, s. 367-409. <https://doi.org/10.1093/oso/9780190203542.003.0010>

Richmond Mary, Social Diagnosis, Russel Sage Foundation, New York 1917.

Richmond Mary, What is Social Case Work? An Introductory Description, Russel Sage Foundation, New York 1922.

Robinson Paul H., Distributive Principles of Criminal Law. Who Should Be Punished How Much?, Oxford University Press, New York 2010.

Rogacka-Rzewnicka Maria, Kulturowe i cywilizacyjne przeobrażenia procesu karnego. Perspektywa historyczna i współczesna, w: Kulturowe uwarunkowania polityki kryminalnej, red. Marian Filar, Jarosław Utrat-Milecki, Oficyna Naukowa, Warszawa 2014, s. 234-296.

Rogacka-Rzewnicka Maria, Oportunizm i legalizm ścigania przestępstw w świetle współczesnych przeobrażeń procesu karnego, Wolters Kluwer, Warszawa 2007.

Rogacka-Rzewnicka Maria, Proces karny w perspektywie ewolucji naukowej i współczesnych trendów rozwojowych, Wolters Kluwer, Warszawa 2021.

Rondalska Dorota, Standardy wykonania kary pozbawienia wolności. Próba ujęcia holistycznego, w: Czy i jakie więzienia są potrzebne. Rozważania na tle zagadnień współczesności. Księga rocznicowa z

okazji 25 lat Polskiego Towarzystwa Penitencjarnego, red. Piotr Stępnia, Tomasz Kalisz, Wojciech Zalewski, Wydawnictwo Uniwersytetu Adama Mickiewicza, Uniwersytet Gdański, Polskie Towarzystwo Penitencjarne, Poznań-Gdańsk-Wrocław-Kalisz 2016, s. 55-76.

Roth Robert, *Pratiques pénitentiaires et théorie sociale. L'exemple de la prison de Genève*, wstęp Michelle Perrot, Librairie Droz, Paris 1981. <https://doi.org/10.3917/droz.roth.1981.01>

Rothman David J., *Perfecting the Prison: United States, 1789-1865*, w: *The Oxford History of the Prison. The Practice of Punishment in Western Society*, red. Norval Morris, David J. Rothman, Oxford University Press, Oxford-New York 1998, s. 100-116.  
<https://doi.org/10.1093/oso/9780195118148.003.0004>

Różycka-Jaroś Sylwia, *Karcenie dzieci - czyn zabroniony czy okoliczność uchylająca bezprawność?*, IPSiR UW, Warszawa 2012.

Ruggiero Vincenzo, *Penal Abolitionism*, Oxford University Press, Oxford-New York 2010.

Rusche Georg, Kirchheimer Otto, *Punishment and Social Structure*, przedmowa Thorsten Sellin, Russel and Russell, New York 1968.

Saleilles Raymond, *L'individualisation de la peine. De Saleilles à aujourd'hui*. Réédition de la troisième édition de l'ouvrage de Raymond Saleilles suivie de l'individualisation de la peine: cent ans après Saleilles, red. Reynald Ottenhof, Erès, Ramonville Saint-Agne 2001.

Salmonowicz Stanisław, *Cesare Beccaria na tle literatury humanitarnej XVIII w.*, w: *Cesare Beccaria (1738-1794) reformator prawa karnego i jego epoka*, red. Stanisław Salmonowicz, TNT, Toruń 1995, s. 9-32.

Salmonowicz Stanisław, *Europejskie kodyfikacje karne (XVI-XIX w.). Próba bilansu*, "Studia Prawnicze" 1973, z. 38.

Salmonowicz Stanisław, *Prawo karne oświeconego absolutyzmu. Z dziejów kodyfikacji karnych przełomu XVIII i XIX wieku*, TNT-PWN, Toruń-Poznań 1966.

Sawicki Janusz, *Charakterystyka sankcji w prawie karnym skarbowym*, w: *Współczesne przekształcenia sankcji karnych*, red. Piotr Góralski, Anna Muszyńska, Euro Prawo, Warszawa 2018, s. 297-313.

Sądy wpisują do rejestru kolejnych dłużników, "Rzeczpospolita", 26 lipca 2017 r.

Schafer Stephen, *The Political Criminal. The Problem of Morality and Crime*, The Free Press, New York 1974.

Schaffer Kerrie, *Partycypacyjne praktyki artystyczne i ich rola w tworzeniu "bezpiecznych społeczności"*, w: *Kulturowe uwarunkowania polityki kryminalnej*, red. Marian Filar, Jarosław Utrat-Milecki, Oficyna Naukowa, Warszawa 2014, s. 172-187.

Schmidt Dariusz, *Koncepcja niemieckiej pedagogiki prawa w ujęciu Sigrun von Hasseln*, w: *Prawo i ład społeczny. Integralnokulturowa analiza zagadnienia racjonalności. Artykuły i szkice*, red. Jarosław Utrat-Milecki, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2011, s. 434-470.

Schmidt Dariusz, *Środek zabezpieczający stosowany wobec szczególnie groźnych sprawców czynów zabronionych w Niemczech*, "Przegląd Więziennictwa Polskiego" 2014, nr 83, s. 61-96.

Scott David, *Penology*, Sage, London-Los Angeles 2008. <https://doi.org/10.4135/9781446216590>

Senior Jane, Shaw Jenny, Prison Healthcare, w: Handbook on Prisons, red. Yvonne Jewkes, Willan Publishing, Cullompton 2008, s. 377-398.

Senkowska Monika, Kara więzienia w Królestwie Polskim w pierwszej połowie XIX wieku, Ossolineum, Wrocław-Warszawa-Kraków 1961.

Serafin K., Czy utrzymać obligatoryjne przedterminowe zwolnienie, "Nowe Prawo" 1956, nr 11-12.

Silving Helen, The Dual-Track System: Punishment and Prevention, w: Contemporary Punishment: Views, Explanations, and Justifications, red. Rudolph J. Gerber, Patrick D. McAnany, przedmowa Norval Morris, University of Notre Dame, Notre Dame- London 1972, s. 140-148.

Sim Joe, The Carceral State: Power and Punishment in a Hard Land, Sage, London 2008.

Simester Andrew P., von Hirsch Andreas, Crimes, Harms and Wrongs. On the Principles of Criminalization, Hart Publishing, Oxford-Portland, OR 2011.

Simon Jonathan, Governing through Crime. How the War on Crime Transformed American Democracy and Created a Culture of Fear, Oxford University Press, New York- Oxford 2007.  
<https://doi.org/10.1093/oso/9780195181081.001.0001>

Simon Jonathan, Mass Incarceration: From Social Policy to Social Problem, w: The Oxford Handbook of Sentencing and Corrections, red. Joan Petersilia, Kevin R. Reitz, Oxford University Press, Oxford- New York 2011, s. 23-52.

Skarbek Fryderyk, Législation pénale dans ses rapports avec le système pénitentiaire, Decq, Bruxelles 1848.

Skarbek Fryderyk, Zdanie sprawy z podróży po niektórych krajach Europy z polecenia rządu odbytej, w zamiarze zwiedzenia zakładów dla ubogich i więzień, Drukarnia Gałęzowskiego, Warszawa 1830.

Skupiński Jan, Problem alternatyw pozbawienia wolności w obecnej i przyszłej polskiej polityce kryminalnej (uwagi końcowe), w: Alternatywy pozbawienia wolności w polskiej polityce karnej, red. Jan Skupiński i in., Scholar, Warszawa 2009, s. 308-320.

Skupiński Jan, Warunkowe zawieszenie wykonania kary, w: Kary i środki karne. Poddanie sprawcy próbie, red. Mirosława Melezini, C.H. Beck, Warszawa 2010, s. 1030-1064.

Smith Philip, Punishment and Culture, The University of Chicago Press, Chicago- London 2008.

Snacken Sonja, van Zyl Smit Dirk, Distinctive Features of European Penology and Penal Policy Making, w: European Penology?, red. Tom Daems, Dirk van Zyl Smit, Sonja Snacken, Hart Publishing, Oxford 2017, s. 3-26.

Sójka-Zielińska Katarzyna, Drogi i bezdroża prawa, Ossolineum, Wrocław-Kraków- Warszawa 2000.

Spierenburg Pieter, The Spectacle of Suffering. Executions and the Evolution of Repression, from the Preindustrial Metropolis to the European Experience, Cambridge University Press, Cambridge 1984.

Spójność karania. Obraz statystyczny stosowania sankcji karnych w poszczególnych okręgach sądowych, oprac. Beata Gruszczyńska, Marek Marczewski, Paweł Ostaszewski, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, Warszawa 2014.

Stanowska Maria, Sprawy polityczne z lat 1944-1956 w świetle orzeczeń rehabilitacyjnych Sądu Najwyższego w latach 1988-1991, w: Prawo karne w okresie stalinizmu, red. Genowefa Rejman, Warszawa 1995 ("Studia Iuridica", t. 27), s. 65-92.

Stańdo-Kawecka Barbara, Polityka karna i penitencjarna między punitywizmem i menedżeryzmem, Wolters Kluwer, Warszawa 2020.

Stańdo-Kawecka Barbara, Prawo karne nieletnich. Od opieki do odpowiedzialności, Wolters Kluwer, Warszawa 2007.

Straw Jack, Probation and Community Punishment, Speech at Probation Study School, University of Portsmouth 4.02.2009, <http://www.justice.gov.uk/news/sp040209.htm>, dostęp 31.01.2022.

Streng Franz, Strafrechtliche Sanktionen. Die Strafzumessung und ihre Grundlagen, wyd. 2, Kolhammer, Stuttgart 2002.

Subramanian Lakshmi, Kryminalizacja podmiotu. Prawo i reforma społeczna w kolonialnych Indiach, w: Z dziejów afektu penalnego, red. Jarosław Utrat-Milecki, Oficyna Naukowa, Warszawa 2014, s. 334-353.

Sykes Graham, The Society of Captives, Princeton University Press, Princeton 1958.

Szafrańska Michalina, Penalny populizm a media, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2015.

Szczepaniak Paweł, Pedagogika penitencjarna a kara pozbawienia wolności - wybrane zagadnienia metodyki oddziaływania penitencyjnego, w: Polski system penitencyjny: ujęcie integralno-kulturowe, red. Paweł Szczepaniak, Forum Penitencjarne, Warszawa 2013, s. 173-185.

Szczepaniak Paweł, Sprawiedliwość naprawcza w resocjalizacji więźniów, IPSiR UW, Warszawa 2016.

Szczepaniak Paweł, Wybrane problemy i kierunki polityki penitencjarnej, w: Nauki o polityce publicznej. Monografia dyscypliny, red. Jerzy Kwaśniewski, IPSiR UW, Warszawa 2018, s. 357-392.

Szczepaniec Maria, Teoria ekonomiczna w prawie karnym, Wydawnictwo UKSW, Warszawa 2012.

Szczygieł Grażyna, Klasyfikacja skazanych, w: Polski system penitencyjny: ujęcie integralno-kulturowe, red. Paweł Szczepaniak, Forum Penitencjarne, Warszawa 2013, s. 161-171.

Sztuka Mariusz, Anachronizm i aktualność. Idea resocjalizacji w sporze o nowoczesność, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2013.

Sztuka Mariusz, Szacowanie ryzyka w pracy kuratora. Polskie rozwiązania i ich odpowiedniki w rozwiniętych systemach zachodnich, w: Polska kuratela sądowa na przełomie wieków. Nadzieje, oczekiwania, dylematy, red. Marek Konopczyński, Łukasz Kwadrans, Krzysztof Stasiak, Impuls, Kraków 2016, s. 79-91.

Szymanowska Aleksandra, Psychologowie w więziennictwie, w: Czy i jakie więzienia są potrzebne. Rozważania na tle zagadnień współczesności. Księga rocznicowa z okazji 25 lat Polskiego Towarzystwa Penitencyjnego, red. Piotr Stępnia, Tomasz

Kalisz, Wojciech Zalewski, Wydawnictwo Uniwersytetu Adama Mickiewicza, Uniwersytet Gdański, Polskie Towarzystwo Penitencjarne, Poznań-Gdańsk- Wrocław-Kalisz 2016, s. 227-240.

Szymanowski Teodor, Polityka karna i penitencjarna w Polsce w okresie przemian prawa karnego, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2005.

Szymanowski Teodor, Powrót skazanych do społeczeństwa, PWN, Warszawa 1989.

Szymańska Grażyna, Penologiczna analiza racjonalizacji środków postpenalnych stosowanych wobec niebezpiecznych sprawców z zaburzeniami psychicznymi oparta na literaturze przedmiotu i badaniach własnych w oddziale terapeutycznym zakładu karnego w Płocku, niepublikowana praca magisterska pod kierunkiem Jarosława Utrat-Mileckiego, IPSiR UW, 9.10.2016 r.

Śliwowski Jerzy, Kodeks karzący Królestwa Polskiego (1818 r.). Historia jego powstania i próba krytycznej analizy, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1958.

Śliwowski Jerzy, Prawo i polityka penitencjarna, PWN, Warszawa 1982.

Śliwowski Jerzy, Prawo karne, wyd. 2, PWN, Warszawa 1979.

Śliwowski Jerzy, Sądowy nadzór penitencjarny, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1965.

Śliwowski Jerzy, Wierzbicki Piotr, Nadzór ochronny (badania wstępne), "Zeszyty Naukowe Instytutu Badania Prawa Sądowego" 1977, z. 6.

Świda Witold, Prawo karne, PWN, Warszawa 1989.

Świtka Jan, Filozoficzne i socjologiczne ujęcie kary, w: Kara. Analiza psychologiczno-prawna, red. Małgorzata Kuć, Iwona Niewiadomska, TN KUL, Lublin 2004, s. 13-28.

Taine Hipolit Adolf, Francja przed Rewolucją, według dziewiątego wydania oryginału przełożyli Piotr Chmielewski i Edward Grabowski, Nakład i druk S. Lewentala, Warszawa 1881.

Tallack William, Penological and Preventive Principles with Special Reference to Europe and America and to Crime, Pauperism, and their Prevention; Prisons and their Substitutes; Habitual Offenders; Conditional Liberation; Sentences; Capital Punishment; Intemperance; Prostitution; Neglected Youth; Education; Police, wyd. 2 rozszerz., Wertheimer, Lea and Co., London 1896.

Tocqueville Alexis de, Dawny ustrój i rewolucja, tłum. Hanna Szumańska-Grossowa, wstęp François Furet, Znak, Kraków 1994.

Tocqueville Alexis de, O demokracji w Ameryce, tłum. Barbara Janicka, Marcin Król, Znak, Kraków 1996.

Tomaševski Katarina, Prison Health. International Standards and National Practices in Europe, Helsinki Institute for Crime Prevention and Control affiliated with the United Nations, Publication Series No. 21, Helsinki 1992.

Tonry Michael, Punishment and Politics. Evidence and Emulation in the Making of English Crime Policy, Willan, Cullompton 2004.

Tyszkiewicz Leon, Doktryny i ruch "Obrony społecznej" we współczesnym prawie karnym, Wydawnictwo Uniwersytetu Adama Mickiewicza (maszynopis powielany), Poznań 1968.

Utrat-Milecki Jarosław, Ambivalencja więzienia jako formy kary nowożytnej, w: Z dziejów afektu penalnego, red. Jarosław Utrat-Milecki, Oficyna Naukowa, Warszawa 2014, s. 260-274.

Utrat-Milecki Jarosław, Doktrynalne i normatywne źródła kryzysu więziennictwa, w: Reformy prawa karnego. W stronę spójności i skuteczności, red. Jarosław Utrat-Milecki, Oficyna Naukowa, Warszawa 2013, s. 37-103.

Utrat-Milecki Jarosław, Instytucja warunkowego zawieszenia kary z perspektywy typologii kar. Szkic penologiczny na temat wybranych kwestii reformy prawa karnego, w: Warunkowe zawieszenie

wykonania kary w założeniach nowej polityki karnej, red. Andrzej Adamski i in., Wolters Kluwer, Warszawa 2016, s. 67-130.

Utrat-Milecki Jarosław, Kara jako narzędzie polityki państwa, w: Z dziejów afektu penalnego, red. Jarosław Utrat-Milecki, Oficyna Naukowa, Warszawa 2014, s. 354-413.

Utrat-Milecki Jarosław, Kara śmierci, hasło w: Socjologia prawa. Główne problemy i postacie, red. Andrzej Kojder, Zbigniew Cywiński, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2014, s. 140-143. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323514657.pp.140-142>

Utrat-Milecki Jarosław, Kara. Teoria i kultura penalna: perspektywa integralnokulturowa, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2010.  
<https://doi.org/10.31338/uw.9788323547884>

Utrat-Milecki Jarosław, Kontekst kulturowy koncepcji penologicznych, w: System penitencjarny i postpenitencjarny w Polsce, red. Teodor Bulenda, Ryszard Musidłowski, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2003, s. 36-76.

Utrat-Milecki Jarosław, Kryminalizacja polityki państwa. Zarys krytycznej analizy podstaw teoretycznych kryminalizacji polityki państwowej, w: Nauki penalne wobec szybkich przemian socjokulturowych: księga jubileuszowa Profesora Mariana Filara, t. 2, red. Andrzej Adamski i in., Adam Marszałek, Toruń 2012, s. 406-431.

Utrat-Milecki Jarosław, Penologia a zagadnienie kryminalizacji, w: Prawo karne jutra - między pragmatyzmem a dogmatyzmem, red. Wojciech Zalewski, C.H. Beck, Warszawa 2018, s. 67-91.

Utrat-Milecki Jarosław, Penologia integralnokulturowa: zarys problematyki, w: Kara w nauce i kulturze, red. Jarosław Utrat-Milecki, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2009, s. 229-266.

Utrat-Milecki Jarosław, Penologia ogólna. Perspektywa integralnokulturowa, t. 1: Kara kryminalna jako ogólna kategoria instytucji prawnej i społecznej, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2022.

Utrat-Milecki Jarosław, Penologiczna analiza pojęcia humanitarnego karania i jej implikacje dla etosów zawodowych, w: O etyce służb społecznych, red. Wanda Kaczyńska, IPSiR UW, Warszawa 2010, s. 278-286 (dodruk 2014).

Utrat-Milecki Jarosław, Penologiczna tożsamość probacji, w: Profilaktyka i readaptacja społeczna - od teorii do doświadczeń praktyków, red. Elżbieta Bielecka, Trans Humana, Białystok 2006, s. 17-63.

Utrat-Milecki Jarosław, Penologiczne pojęcie punitwności populistycznej, "Prace IPSiR" 2008, t. 13, s. 81-90.

Utrat-Milecki Jarosław, Penologiczny komentarz do "szklaneczki rumu" Claude'a Lévi-Straussa, w: Antropolog i jego magia. Współczesne inspiracje twórczością Claude'a Lévi-Straussa, red. Ewa Nowicka, Małgorzata Głowacka-Grajper, Nomos, Kraków 2013, s. 207-231.

Utrat-Milecki Jarosław, Podstawy penologii. Teoria kary, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2006. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323528104>

Utrat-Milecki Jarosław, Polityczność przestępstwa, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2007 (wyd. 1: 1997).

Utrat-Milecki Jarosław, Pozytywny sens zwrotu "sąd wymierza karę według swojego uznania", w: Zasada proporcjonalności w prawie karnym, red. Teresa Dukiet-Nagórska, Wolters Kluwer, Warszawa 2010, s. 353-370.

Utrat-Milecki Jarosław, Prawo karne i polityka kryminalna jako podsystem kontroli społecznej, w: Kulturowe uwarunkowania polityki kryminalnej, red. Marian Filar, Jarosław Utrat-Milecki, Oficyna Naukowa, Warszawa 2014, s. 55-126.

Utrat-Milecki Jarosław, Procesualność instytucji kary kryminalnej. Uwagi penologiczne na temat relacji między interpretacją sankcji karnej w prawie karnym materialnym a prawem karnym wykonawczym i o jej znaczeniu dla polityki karnej. Wybrane zagadnienia, w: Współczesne przekształcenia sankcji karnych - zagadnienia teorii, wykładni i praktyki stosowania, red. Piotr Góralski, Anna Muszyńska, Euro Prawo, Warszawa 2018, s. 23-62.

Utrat-Milecki Jarosław, Przymus prawny, hasło w: Socjologia prawa. Główne problemy i postacie, red. Andrzej Kojder, Zbigniew Cywiński, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2014, s. 391-394. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323514657.pp.391-393>

Utrat-Milecki Jarosław, Punitwność, hasło w: Socjologia prawa. Główne problemy i postacie, red. Andrzej Kojder, Zbigniew Cywiński, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2014, s. 394-397. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323514657.pp.394-397>

Utrat-Milecki Jarosław, Teoria kary, w: Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku, t. 2, red. Tadeusz Pilch, Żak, Warszawa 2003, s. 535-550.

Utrat-Milecki Jarosław, Tortury, hasło w: Socjologia prawa. Główne problemy i postacie, red. Andrzej Kojder, Zbigniew Cywiński, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2014, s. 479-481. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323514657.pp.479-481>

Utrat-Milecki Jarosław, Więziennictwo w Polsce w latach 1944-1956, IPSiR UW, Warszawa 1996.

Utrat-Milecki Jarosław, Wprowadzenie. Kara i polityka kryminalna jako elementy osobliwego świata społecznego, w: Z dziejów afektu penalnego, red. Jarosław Utrat-Milecki, Oficyna Naukowa, Warszawa 2014, s. 11-38.

Utrat-Milecki Jarosław, Z dziejów pojęcia kary kryminalnej, w: Z dziejów afektu penalnego, red. Jarosław Utrat-Milecki, Oficyna Naukowa, Warszawa 2014, s. 77-91.

Utrat-Milecki Jarosław, Zreformowana kara dożywocia. Szkic penologiczny z uwagami de lege ferenda, w: Wina i kara. Księga pamięci Profesor Genowefy Rejman, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2012 ("Studia Iuridica", t. 55), s. 215-248.

Utrat-Milecki Jarosław, Królikowska Jadwiga, Badania integralnokulturowe, w: Europejski Ośrodek Studiów Penologicznych. Uniwersytet Warszawski. Wydział Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji. Instytut Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji. Zakład Prawnych i Społecznych Badań Integralnokulturowych, red. Jarosław Utrat-Milecki, Jadwiga Królikowska, IPSiR UW, Warszawa 2010, s. 29-55.

Villon François, Wielki testament, tłum. Tadeusz Boy-Żeleński, Anagram, Warszawa 1995.

Vimont Jean-Claude, La prison. À l'ombre des hauts murs, Gallimard, Paris 2004.

Vimont Jean-Claude, La prison politique en France. Genèse d'un mode d'incarcération spécifique XVIIIe-XX siècle, Anthropos, Paris 1993.

Wacquant Loïc, Punishing the Poor. The Neoliberal Government of Social Insecurity, Duke University Press, Durham-London 2009. <https://doi.org/10.1215/9780822392255>

Walczak Beata, Mediacja w sprawach karnych, "Zeszyty Naukowe Administracji AJD w Częstochowie" 2012, z. 2(6), s. 119-137.

Wantuła Hanna, Abolicjonizm więzień - podejście racjonalne i humanistyczne: o karze pozbawienia wolności, o jej skutkach i możliwościach jej ograniczenia, Akademia Ekonomiczna, Kraków 1997.

Warylewski Jarosław, Kara: podstawy filozoficzne i historyczne, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2007.

Warylewski Jarosław, Prawo karne. Część ogólna, LexisNexis, Warszawa 2007.

Wąsik Józef, Kara dożywotniego więzienia w Polsce, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1963.

Webster Cheryl Marie, Doob Anthony N., Searching for Sasquatch. Deterrence of Crime through Sentence Severity, w: The Oxford Handbook of Sentencing and Corrections, red. Joan Petersilia, Kevin R. Reitz, Oxford University Press, Oxford-New York 2011, s. 173-195.  
<https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199730148.013.0007>

Weigend Thomas, "Neoklassizismus" - ein Transatlantisches Missverständnis, "Zeitschrift für gesamte Strafrechtswissenschaft" 1982, t. 94, s. 389-402.

Whitman James Q., Harsh Justice. Criminal Punishment and the Widening Divide between America and Europe, Oxford University Press, Oxford 2003.

Why Punish? How Much? A Reader on Punishment, red. Michael Tonry, Oxford University Press, Oxford-New York 2011.

Wierzbicki Piotr, Indywidualizacja penitencjarna w Polsce, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1976.

Wilk Leszek, Kara 25 lat pozbawienia wolności, w: System prawa karnego, t. 6: Kary i środki karne. Poddanie sprawcy próbie, red. Mirosława Melezini, C.H. Beck, Warszawa 2010, s. 137-154.

Wilk Leszek, Kara dożywotniego pozbawienia wolności, w: System prawa karnego, t. 6: Kary i środki karne. Poddanie sprawcy próbie, red. Mirosława Melezini, C.H. Beck, Warszawa 2010, s. 101-136.

Wilson James Q., Thinking about Crime, Basic Books, New York 1975.

Wolter Władysław, Zarys systemu prawa karnego. Część ogólna, t. 2, Leon Frommer, Kraków 1932.

Wootton Barbara, Crime, Responsibility and Prevention, w: Contemporary Punishment: Views, Explanations, and Justifications, red. Rudolph J. Gerber, Patrick D. McAnany, przedmowa Norval Morris, University of Notre Dame, Notre Dame-London 1972, s. 164-174.

Wróbel Włodzimierz, Zoll Andrzej, Polskie prawo karne. Część ogólna, Znak, Kraków 2010.

Wróblewski Bronisław, Penologia. Socjologia kar, t. 1-2, Księgarnia Rutskiego, Wilno 1926.

Wróblewski Bronisław, Wstęp do polityki kryminalnej, wydane częściowo z zasiłku b. Departamentu Oświaty w Wilnie, Skład Główny Księgarnia Stowarzyszenia Nauczycieli Polskich, Wilno 1922.

Wyrembak Jarosław, Dyrektywy ogólne sądowego wymiaru kary w aspekcie historycznym, w: Gaudium in litteris est. Księga Jubileuszowa ofiarowana Pani Profesor Genowefie Rejman z okazji

osiemdziesiątych urodzin, red. Lech Gardocki, Michał Królikowski, Anna Żochowska-Walczak, Liber, Warszawa 2005, s. 517-529.

Zalewski Wojciech, Nowy abolicjonizm. Co zostało z krytyki więziennictwa?, w: Czy i jakie więzienia są potrzebne. Rozważania na tle zagadnień współczesności. Księga rocznicowa z okazji 25 lat Polskiego Towarzystwa Penitencjarnego, red. Piotr Stępnia, Tomasz Kalisz, Wojciech Zalewski, Wydawnictwo Uniwersytetu Adama Mickiewicza, Uniwersytet Gdański, Polskie Towarzystwo Penitencjarne, Poznań-Gdańsk- Wrocław-Kalisz 2016, s. 103-112.

Zalewski Wojciech, Penalny populizm - próba zdefiniowania zjawiska, w: Penalny populizm i jego przejawy w Polsce, red. Rajnhardt Kokot, Zofia Sienkiewicz, Kolonia limited, Wrocław 2009.

Zalewski Wojciech, Przestępca "niepoprawny" - jako problem polityki kryminalnej, Arche, Gdańsk 2010.

Zalewski Wojciech, Sprawiedliwość naprawcza. Początek ewolucji polskiego prawa karnego?, Arche, Gdańsk 2006.

Zamecka Joanna, Środki prawnokarne w przeciwdziałaniu problemom narkotykowym, w: Prawo i ład społeczny. Integralnokulturowa analiza zagadnienia racjonalności. Artykuły i szkice, red. Jarosław Utrat-Milecki, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2011, s. 346-389.

Zaremska Hanna, Banici w średniowiecznej Europie, Semper, Warszawa 1993.

Zaremska Hanna, Niegodne rzemiosło. Kat w społeczeństwie Polski XIV-XVI w., PWN, Warszawa 1986.

Zawiejski Piotr, Idea sprawiedliwości naprawczej, w: Idea sprawiedliwości naprawczej a zasady kontynentalnego prawa karnego, red. Teresa Dukiet-Nagórska, Poltext- Uniwersytet Śląski, Warszawa-Katowice 2016, s. 11-24.

Zawłocki Robert, Reforma kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania z perspektywy Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego, w: Warunkowe zawieszenie wykonania kary w założeniach nowej polityki karnej, red. Andrzej Adamski i in., Wolters Kluwer, Warszawa 2016, s. 23-41.

Z dziejów afektu penalnego, red. Jarosław Utrat-Milecki, Oficyna Naukowa, Warszawa 2014.

Znanięcki Florian, Thomas William, Chłop polski w Europie i Ameryce, t. 5: Organizacja i dezorganizacja w Ameryce, tłum. Anna Bartkiewicz, Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, Warszawa 1976.

Zoll Andrzej, Komisja Kodyfikacyjna Prawa Karnego wobec problemów związanych z represją karnoprawną, w: Reformy prawa karnego. W stronę spójności i skuteczności, red. Jarosław Utrat-Milecki, Oficyna Naukowa, Warszawa 2013, s. 26-36.

Zoll Andrzej, Polityka karna w kontekście obowiązku poszanowania godności osoby karanej, w: Kara w nauce i kulturze, red. Jarosław Utrat-Milecki, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2009, s. 46-54.